



**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL L. J. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. spalio 18 d. Nr. 242-443

Vilnius

Lietuvos bankas gavo L. J. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad 2017 m. gegužės 6 d. gavo draudiko pasiūlymą pratęsti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*), kuria buvo apdrausta transporto priemonės „Renault Megane“ valdytojų civilinė atsakomybė ir kurios galiojimas baigėsi 2017 m. gegužės 16 d., galiojimą ir sąskaitą. 2017 m. gegužės 6 d. pareiškėjui draudiko adresuotame rašte buvo nurodyta, kad draudimo sutarties galiojimas turi būti pratęstas, naudojantis interneto svetaine www.savasld.lt. 2017 m. gegužės 6 d. rašte taip pat buvo nurodyta, kad „pratęsti sutartį paprasta – apsilankykite www.savasld.lt, susipažinkite su draudimo dokumentais, peržiūrėkite sąlygas ir spauskite „Apmokėti“. Apmokėkite sąskaitą ir draudimo liudijimą įdėsite į Jūsų asmeninę savitarnos svetainę www.savasld.lt iš karto, kai gausime įmoką.“

2017 m. gegužės 14 d. raštu pareiškėjas buvo informuotas, kad draudimo liudijimas yra įdėtas į savitarnos portalo skiltį (www.savasld.lt). 2017 m. gegužės 14 d. rašte nurodyta: „prisijunkite, atsispausdinkite ir visada turėkite vairuodami“.

Draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimas buvo pratęstas nuo 2017 m. gegužės 17 d. iki 2018 m. gegužės 16 d. Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad kartu su pratęsta draudimo sutartimi jam buvo pateiktas tarptautinis transporto priemonės draudimo liudijimas (žalioji kortelė). Žaliojoje kortelėje buvo apibrėžta jos galiojimo teritorija, įskaitant ir galiojimą Baltarusijoje.

Pareiškėjas pabrėžė, kad „2017 m. liepos 1 d. kelionės į Baltarusiją metu, kertant Lietuvos / Baltarusijos sieną, pasienio pareigūnai paprašė pateikti žaliąją kortelę. Tik tuomet paaiškėjo, kad pagal Baltarusijos įstatymus žaliosios kortelės originalas yra būtinas, todėl atspausdintos žaliosios kortelės Baltarusijos pasienio pareigūnai nepripažino galiojančiu ir tinkamu dokumentu, įvardijo jį kaip kopiją ir paskyrė 460,00 Baltarusijos rublių, kas sudaro 208,28 Eur, dydžio baudą už transporto priemonės vairavimą be galiojančio draudimo. Bauda buvo sumažinta per pusę, t. y. iki 230,00 Baltarusijos rublių, kas sudaro 104,14 Eur, sutikus pasienyje už 17,00 Eur nusipirkti Baltarusijos draudimo agentūros išduodamą žaliąją kortelę. Viso mano patirta turtinė žala sudaro 122,70 Eur, nes, įskaičius paskirtos baudos mokėjimo mokesčius, 230,00 Baltarusijos rublių suma padidėjo iki 233,45 Baltarusijos rublių, kas sudaro 105,70 Eur.“

Pareiškėjas 2017 m. liepos 4 d. raštu kreipėsi į draudiką, prašydamas atlyginti patirtus nuostolius, t. y. išlaidas už pasienio pareigūnams sumokėtą baudą ir įsigytą naują žaliąją kortelę, atsiradusius dėl draudiko neįvykdytos pareigos informuoti draudėją, kad kelionės į Baltarusiją metu privaloma turėti žaliosios kortelės originalą. Draudikas 2017 m. liepos 17 d. raštu pareiškėją informavo, kad Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 6 dalies 6 punkte nustatyta, kad jeigu

draudėjas pageidauja, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis papildomai draudėjui išduoda žaliają kortelę. Vadovaudamasis TPVCAPDĮ 6 dalies 6 punktu, draudikas teigia neprivalėjęs informuoti pareiškėjo, kad vykstant į užsienio šalis su savimi būtina turėti ir žaliają kortelę. Draudikas nurodė, kad „negali prisiimti atsakomybės už kitos valstybės valdžios institucijos veiksmus ar reikalavimų laikymąsi – tokia informacija privalo pasirūpinti pats apdraustasis vykdamas į kitą valstybę.“

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu atsisakyti atlyginti pareiškėjo patirtus nuostolius, kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas nesilaikė TPVCAPDĮ 6 straipsnio 1 dalyje ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.993 straipsnio 8 dalyje nustatytą ikisutartinės informacijos suteikimo draudėjui reikalavimų bei CK įtvirtintų informacijos atskleidimo reikalavimų, ryšio priemonėmis sudarant nuotolinę sutartį.

Pareiškėjas nurodė, kad su draudiku transporto priemonės „Renault Megane“ valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis sudarinėja nuo 2005 metų. Nuo 2005 metų iki draudimo sutarties, kurios galiojimas baigėsi 2017 m. gegužės 16 d., sudarymo draudimo sutartis pareiškėjui buvo siunčiamos paštu, pateikiant draudimo sutarties ir žaliosios kortelės originalus. Pareiškėjas pabrėžė, kad nuo 2017 m. gegužės 17 d. iki 2018 m. gegužės 16 d. galiojanti draudimo sutartis nebuvo siaučiamas paštu, o pareiškėjas tik buvo informuotas, kad draudimo sutartis turi būti išspausdinta, taigi, buvo pateikta tik draudimo sutarties ir žaliosios kortelės kopija. Pareiškėjas nurodė, kad draudikas jam nesuteikė ikisutartinės informacijos, kad jis, vykstant į užsienio šalis, privaloma turėti žaliosios kortelės originalą. Pareiškėjas pabrėžė, kad ši informacija taip pat nebuvo nurodyta draudimo dokumentuose ir nėra skelbiama draudiko interneto svetainėje.

Pareiškėjas pabrėžė, kad „tinklapyje www.brokeriukas.lt nurodoma: „jei vykstate į Rusiją arba Baltarusiją, būtinai turėkite žaliosios kortelės originalą, atspausdintą ant žalio draudimo bendrovės blanko“; tinklalapyje www.cargonews.lt nurodoma: „įvažiuojant į Baltarusiją, be kitų 2 dokumentų, būtina pateikti vairuotojo civilinės atsakomybės draudimo polisą. Tai gali būti „pasienio draudimo sutartis“, pasirašoma su viena iš Baltarusijos draudimo bendrovių, kertant šalies sieną, arba mums labiau įprasta „žalioji korta“, galiojanti daugiau nei 40-yje šalių. Pareigūnams reikia pateikti originalų dokumentą, atspausdintą ant draudimo bendrovės žalios spalvos blanko. Atkreipkite dėmesį, kad draudimo bendrovė, kurioje įsigijote „žaliosios kortelės“ draudimą, būtų pripažinta Baltarusijoje. Bauda, vairuojant Baltarusijoje užsienyje registruotą transporto priemonę, neturinčią privalomojo civilinės atsakomybės draudimo, sudaro apie 200 eurų“; tinklalapyje www.cab.lt nurodoma: „jeigu žaliosios kortelės neturite, prieš vykstant į svečią šalį dėl jos išdavimo reikėtų kreiptis į savo draudimo bendrovę. Jei keliausite tik po Europos ekonominės erdvės valstybių teritoriją ar Šveicariją, draudimo bendrovė žaliają kortelę Jums išduos nemokamai. Vykstant į kitas, Europos ekonominei erdvei nepriklausančias žaliosios kortelės sistemos valstybes, žaliają kortelę turėti būtina.“ Atsižvelgdamas į nurodytose interneto svetainėse skelbiamą informaciją, pareiškėjas teigė, kad prieš pratęsdamas draudimo sutartį draudikas nesuteikė esminės informacijos, susijusios su draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos užsienio valstybėse galiojimu. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui atlyginti nuostolius, atsiradusius dėl draudiko netinkamai vykdytų sutartinių pareigų ir nesuteiktos reikšmingos ikisutartinės informacijos.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė, kad, baigiantis draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimui, „draudiko savitarnos svetainėje SavasLD (adresas www.savasld.lt) automatiškai buvo suformuotas pasiūlymas draudimo sutarčiai naujam laikotarpiui nuo 2017 m. gegužės 17 d. iki 2018 m. gegužės 16 d. sudaryti. Savitarnos svetainėje SavasLD pareiškėjui buvo pateikti šie dokumentai: draudimo liudijimas, TPVACPD sutartis, TPVCAPD taisyklės, atmintinė dėl draudiko kartu su šia draudimo sutartimi teikiamos

nemokamos techninės pagalbos kelyje ir pasiūlymas dėl kitų papildomų paslaugų įsigijimo (vairuotojų ir keleivių draudimas; papildoma apsauga nuo vagystės arba ugnies), eismo įvykio deklaracijos forma. Pažymime, kad per savitarą SavasLD pareiškėjui tarptautinis transporto priemonės draudimo liudijimas (žalioji kortelė) pateiktas nebuvo ir negalėjo būti, kadangi savitaroje SavasLD netgi nėra sudaryta tokia techninė galimybė įkelti ir atvaizduoti žaliosios kortelės. Apie savitaroje pateiktą pasiūlymą pareiškėjas 2017 m. gegužės 6 d. buvo informuotas elektroniniu laišku ir šiuo laišku jam pasiūlyta susipažinti su savitaroje pateiktais dokumentais ir, jei pasiūlymas yra tinkamas, per savitarą apmokėti sąskaitą bei atsispausdinti ten pateiktus dokumentus.“

Draudikas nurodė, kad, gavęs pareiškėjo 2017 m. liepos 4 d. pretenziją, išnagrinėjo aplinkybes, kaip buvo sudaryta (pratęsta) draudimo sutartis, ir nustatė, kad 2017 m. gegužės 12 d. draudiko draudimo sutarčių sudarymo sistemoje TIAWEB buvo pakartotinai sugeneruota draudimo sutartis (*duomenys neskelbtini*) ir kartu su šia draudimo sutartimi pareiškėjui buvo išduota žaliaji kortelė. Draudikas pabrėžė, kad minėtus veiksmus atliko priklausoma draudimo tarpininkė. Draudiko teigimu, paaiškinimus apie draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) sudarymą draudikui pateikusi priklausoma draudimo tarpininkė nurodė, kad draudimo dokumentai (draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) ir žaliosios kortelės kopijos) pareiškėjui buvo išsiųsti pareiškėjo nurodytu elektroninio pašto adresu. Priklausoma draudimo tarpininkė patvirtino, kad pareiškėjas, elektroniniu paštu gavęs draudimo dokumentus, sumokėjo draudimo įmoką už draudimo sutartimi (*duomenys neskelbtini*) nuo 2017 m. gegužės 17 d. iki 2018 m. gegužės 16 d. teikiamą draudimo apsaugą.

Draudiko teigimu, nagrinėjamu atveju pareiškėjas tik ginčijo draudiko veiksmus sudarant draudimo sutartį naudojantis savitaros sistema „SavasLD“, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad draudimo sutartis nebuvo sudaryta naudojantis nurodyta savitaros sistema, pareiškėjo reikalavimas dėl patirtų nuostolių atlyginimo yra nepagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, (toliau – Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko pareigų, išduodant žaliają kortelę, netinkamo vykdymo ir pareiškėjo patirtų nuostolių dėl draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*) Baltarusijoje įsigijimo ir baudos už žaliosios kortelės originalo neturėjimą sumokėjimo atlyginimo.

Dėl draudiko sutartinių pareigų, išduodant žaliają kortelę, vykdymo tinkamumo

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina tai, kad, pareiškėjo teigimu, pratęsdamas sutartį draudikas nevykdė TPVCAPDĮ 6 straipsnio 1 dalyje ir CK nustatytų pareigų ir pareiškėjui nesuteikė informacijos, kad keliaujant į Baltarusiją būtina turėti žaliosios kortelės originalą. Draudikas 2017 m. liepos 17 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodė, kad, vadovaujantis TPVCAPDĮ 6 straipsnio 6 dalimi, žaliaji kortelė draudėjui yra išduodama jo pageidavimu, todėl draudikui pagal šias įstatymo nuostatas nebuvo pareigos informuoti draudėją, kad žaliosios kortelės originalas yra būtinas keliaujant į užsienį. Draudikas taip pat teigė, kad pareiškėjas tik ginčijo draudiko veiksmus sudarant draudimo sutartį naudojantis savitaros sistema „SavasLD“, tačiau draudimo sutartis naudojantis šia sistema nebuvo sudaryta.

TPVCAPDĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, sudarant įprastinę draudimo sutartį, turi būti vadovujamasi šiuo įstatymu, CK, Lietuvos Respublikos draudimo įstatymu, Lietuvos

Respublikos draudimo priežiūros komisijos patvirtintomis Standartinėmis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygomis ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais. Draudikai, sudarydami draudimo sutartis ryšio priemonėmis, taip pat vadovaujasi Vartotojų teisių gynimo įstatymu. Žaliają kortelę išduodantys draudikai taip pat turi vadovautis Bendradarbiavimo nuostatais ir kitais žaliosios kortelės sistemą reglamentuojančiais teisės aktais, Biurų tarybos sprendimais, taip pat atsižvelgti į sutarčių tarp Biuro ir kitų valstybių nacionalinių draudikų biurų sąlygas.

TPVCAPDĮ 6 dalies 6 punkte nustatyta, kad, jeigu draudėjas pageidauja, kad pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų teikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytomis sąlygomis papildomai draudėjui išduoda žaliają kortelę. Jeigu žaliojoje kortelėje nurodoma, kad ji galioja tik Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Šveicarijos Konfederacijoje, tokia žalioji kortelė draudėjui išduodama nemokamai.

Nagrinėjamu atveju draudikas, siekdamas nuginkčyti pareiškėjo teiginius, kad išduodamas žaliają kortelę draudikas nevykdė privalomų sutartinių įsipareigojimų, 2017 m. gegužės 17 d. atsakyme į pareiškėjo pretenziją iš esmės nurodė, kad pagal TPVCAPDĮ 6 straipsnio 6 dalies nuostatas, pačiam draudėjui kyla pareiga kreiptis į draudiką dėl draudimo apsaugos žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse suteikimo (žaliosios kortelės išdavimo), todėl pratęsdamas sutartį pareiškėjas privalėjo papildomai nurodyti draudikui, kad jam yra reikalinga žalioji kortelė (jos originalas). Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi taip pat pabrėžė, kad, sudarant sutartis naudojantis savitarnos sistema „SavasLD“, nėra techninių galimybių draudėjams išduoti žaliosios kortelės.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes Lietuvos bankui ginčo šalių pateiktų paaiškinimų ir įrodymų kontekste, pažymėtina, kad pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad transporto priemonės „Renault Megane“ valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis su draudiku yra sudaromos nuo 2005 metų. Draudimo laikotarpiu nuo 2005 metų iki draudimo sutarties, kurios galiojimas baigėsi 2017 m. gegužės 16 d., sudarymo pareiškėjui kartu su draudimo sutartimis taip pat buvo išduodamos žaliosios kortelės. Kadangi draudikas neginčijo fakto, kad jau nuo 2005 metų buvo sudarytos kelios draudimo sutartys, o kartu su jomis buvo išduotos žaliosios kortelės, vadovaujantis TPVCAPDĮ 6 straipsnio 6 dalies nuostatomis, darytina išvada, kad pareiškėjas nuo 2005 metų su draudiku sudarydamas TPVCAD sutartis visais atvejais pageidavo, kad būtų teikiama ir draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse ir kad jam būtų išduoti tarptautinio transporto priemonės draudimo liudijimai (žaliosios kortelės).

Svarbu tai, kad nuo 2017 m. gegužės 17 d. iki 2018 m. gegužės 16 d. galiojančia draudimo sutartimi (*duomenys neskelbtini*) buvo pratęsta ankstesnė draudimo sutartis. Pareiškėjas Lietuvos bankui pateikė įrodymus, patvirtinančius, kad kartu su nuo 2016 m. gegužės 17 d. iki 2017 m. gegužės 16 d. galiojančia draudimo sutartimi pareiškėjui buvo išduotas žaliosios kortelės originalas. Išduotoje žaliojoje kortelėje buvo išvardytos užsienio valstybės, kuriose draudimo apsauga yra teikiama pagal tarptautinio draudimo liudijimo (žaliosios kortelės) sąlygas, ir nurodyta, kad apsauga yra suteikiama ir Europos Sąjungos valstybėms narėms nepriklausančiose užsienio valstybėse (tarp jų ir Baltarusijoje), kurios priklauso žaliosios kortelės sistemai.

Iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų nustatyta, kad pratęsiant TPVCAPD sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimą, draudimo liudijime (*duomenys neskelbtini*) buvo nurodyta, kad šia draudimo sutartimi draudimo apsauga yra suteikiama Šveicarijos ir Europos Sąjungos valstybių narių teritorijose. Remiantis TPVCAPDĮ 10 straipsnio 1 dalimi ir 6 straipsnio 6 dalimi, pažymėtina, kad draudimo apsauga Šveicarijos ir Europos Sąjungos valstybių narių teritorijose buvo suteikta už TPVCAPD sutartimi (*duomenys neskelbtini*) teikiamą draudimo apsaugą mokamos vienos (bendros) įmokos pagrindu. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad kartu su pratęsta TPVCAPD sutartimi (*duomenys neskelbtini*), kurios pratęsimą patvirtina draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*), pareiškėjui buvo išduotas ir tarptautinis draudimo

liudijimas (žaliojo kortelė), kuriame, kaip ir ankstesniais metais, buvo nurodyta, kad draudimo apsauga yra suteikiama ir Europos Sąjungos valstybėms narėms nepriklausančiose užsienio valstybėse (tarp jų ir Baltarusijoje), kurios priklauso žaliosios kortelės sistemai. Darytina išvada, kad pareiškėjas, pratęsdamas TPVCAPD sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimą, pageidavo, kad, vadovaujantis TPVCAPD 6 straipsnio 6 dalies nuostatomis, būtų suteikta platesnė, nei TPVCAPD 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, draudimo apsauga teritorijos atžvilgiu ir pageidavo, kad būtų išduotas tarptautinis draudimo liudijimas, suteikiantis draudimo apsaugą visų žaliosios kortelės sistemai priklausančių užsienio valstybių teritorijose.

Svarbu pažymėti, kad draudikas neginčijo pareiškėjo teiginių, kad 2017 m. liepos 1 d. vykstant į Baltarusiją pasienio pareigūnai pareiškėjui nurodė, kad, pagal Baltarusijos įstatymus, žaliosios kortelės originalas yra būtinas. Pareiškėjas Lietuvos bankui pateikė kopiją 2017 m. liepos 1 d. Baltarusijos pasienio pareigūnų surašyto administracinio teisės pažeidimo protokolo, kurio duomenys patvirtina, kad pareiškėjas kelionės į užsienį metu turėjo draudiko išduotą žaliosios kortelės kopiją, tačiau Baltarusijos pasienio pareigūnai žaliosios kortelės kopijos nepripažino galiojančiu tarptautiniu draudimo liudijimu ir pareiškėjui skyrė 230 Baltarusijos rublių baudą už transporto priemonės „Renault Megane“ valdymą neturint Baltarusijoje galiojančios transporto priemonės valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties. Remiantis Lietuvos bankui pareiškėjo pateiktais dokumentais ir atsižvelgiant į tai, kad aplinkybės, jog kelionės į Baltarusiją metu būtina turėti žaliosios kortelės originalą, nebuvo nugincytos, darytina išvada, kad TPVCAPD sutartimi teikiamos draudimo apsaugos Baltarusijos teritorijoje galiojimą patvirtina tik žaliosios kortelės originalas.

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikui, kaip profesine veikla užsiimančiam subjektui, draudėjo pageidavimu TPVCAPD 6 straipsnio 6 dalies pagrindu išduodančiam tarptautinį draudimo liudijimą, suteikiantį draudimo apsaugą Europos Sąjungos valstybėms narėms nepriklausančių užsienio valstybių, kurios priklauso žaliosios kortelės sistemai, teritorijose, visais atvejais būtina draudėjams išduoti žaliosios kortelės originalą, nes žaliosios kortelės kopija ne visose žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse yra prilyginama galiojančiam tarptautiniam draudimo liudijimui.

Lietuvos bankui draudiko pateikti dokumentai ir paaiškinimai patvirtina, kad TPVCAPD sutartis (*duomenys neskelbtini*) buvo pratęsta tarpininkaujant priklausomai draudimo tarpininkei. Pažymėtina, kad draudimo tarpininkui, kaip ir draudikui, vykdančiam profesinę veiklą, taip pat yra keliami didesni atidumo, rūpestingumo reikalavimai (CK 6.38 straipsnio 2 dalis). Lietuvos bankui pateikti pareiškėjo ir draudiko vardu veikusios priklausomos draudimo tarpininkės elektroninio susirašinėjimo duomenys patvirtina, kad 2017 m. gegužės 12 d. pareiškėjui elektroniniu paštu buvo išsiųsti draudimo dokumentai. Nors pratęsiant TPVCAPD sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimą pareiškėjui buvo išduotas tarptautinis draudimo liudijimas, patvirtinantis draudimo apsaugos Europos Sąjungos valstybėms narėms nepriklausančių užsienio valstybių, kurios priklauso žaliosios kortelės sistemai, teritorijose galiojimą, tačiau priklausoma draudimo tarpininkė, pareiškėjui elektroniniu paštu išsiųsdama draudimo dokumentus, nepatikrino visos informacijos ir neįvertino to, kad pareiškėjui nebus pateiktas tarptautinio draudimo liudijimo originalas, kuris yra būtinas, siekiant pagrįsti draudimo apsaugos visose žaliosios kortelės sąraše nurodytose užsienio valstybėse galiojimą. Pažymėtina, kad priklausoma draudimo tarpininkė, elektroniniu paštu pareiškėjui išsiųsdama draudimo dokumentus, tarp kurių buvo ir išduodamos žaliosios kortelės kopija, o ne jos originalas, nesiėlgė atidžiai ir rūpestingai ir savo profesinės veiklos nevykdė maksimaliai tinkamai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl draudiko sutartinių įsipareigojimų, pareiškėjui išduodant žaliają kortelę, netinkamo vykdymo yra pagrįstos.

Dėl pareiškėjo patirtų nuostolių dėl draudimo liudijimo (duomenys neskelbtini) Baltarusijoje įsigijimo ir baudos už žaliosios kortelės originalo neturėjimą sumokėjimo atlyginimo

Vertinant pareiškėjo draudikui keliamą reikalavimą atlyginti nuostolius dėl draudimo liudijimo Baltarusijoje įsigijimo ir baudos už žaliosios kortelės originalo neturėjimą sumokėjimo, susidariusius dėl draudiko sutartinių pareigų netinkamo vykdymo, pažymėtina tai, kad sutarties šalis privalo atlyginti dėl sutarties neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo padarytus nuostolius (CK 6.245 straipsnio 3 dalis, 6.256 straipsnio 2 dalis), kai sutarties šaliai už sutarties pažeidimą kyla sutartinė civilinė atsakomybė. Civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai (CK 6.246 straipsnio 1 dalis).

CK 6.189 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad sutartis įpareigoja atlikti ne tik tai, kas tiesiogiai joje nustatyta, bet ir visa tai, ką lemia sutarties esmė arba įstatymai. Sutarčių vykdymo principai įtvirtinti CK 6.200 straipsnyje: šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai; vykdydamos sutartį, šalys privalo bendradarbiauti ir kooperuotis; sutartis turi būti vykdoma kuo ekonomiškiau kitai šaliai būdu; jeigu pagal sutartį ar jos prigimtį šalys, atlikdama tam tikrus veiksmus, turi dėti maksimalias pastangas sutarčiai įvykdyti, tai ši šalys privalo imtis tokių pastangų, kokių būtų ėmęsis tokiomis pat aplinkybėmis protingas asmuo. Jei vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalys turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus (CK 6.38 straipsnio 2 dalis). Kasacinio teismo praktikoje taip pat ne kartą pažymėta, kad prievolė yra laikoma įvykdyta netinkamai, pažeidus bendradarbiavimo pareigą, imperatyviasias teisės normas ar bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. gegužės 28 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-327-687/2015; 2012 m. gruodžio 20 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-599/2012). Kad asmeniui būtų galima taikyti civilinę atsakomybę, būtina nustatyti visas civilinės atsakomybės sąlygas, numatytas CK 6.246–6.249 straipsniuose, t. y. neteisėtus veiksmus, žalą, priežastinį ryšį tarp neteisėtų veiksmų bei žalos ir kaltę, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus, kai civilinė atsakomybė atsiranda be kaltės.

Nagrinėjamu atveju neteisėtus draudiko veiksmus pagrindžia iš draudimo sutarties kylančių draudiko pareigų netinkamas vykdymas, nes, pratęsiant TPVCAPD sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimą ir išduodant tarptautinį draudimo liudijimą, nebuvo laikomasi profesinei veiklai keliamų didesnių atidumo ir rūpestingumo reikalavimų (CK 1.5 straipsnis, 6.38 straipsnio 2 dalis), nebuvo įvertintos išduodamo tarptautinio draudimo liudijimo galiojimo sąlygos ir pareiškėjui nebuvo išduotas žaliosios kortelės originalas, suteikiantis draudimo apsaugą visose žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse. Kadangi draudikas nesielgė atidžiai ir rūpestingai ir tokios pareigos nevykdė, negalima pripažinti, kad jis buvo sąžininga draudimo sutarties šalis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegijos 2014 m. birželio 11 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-317/2014). Be to, draudikas, pratęsdamas TPVCAPD sutarties (*duomenys neskelbtini*) galiojimą, taip pat netinkamai vykdė iš draudimo sutarties, kaip iš fiduciarinės sutarties, kylantį ypač svarbų draudimo sutarties šalių bendradarbiavimo (kooperavimosi) reikalavimą (CK 6.38 straipsnio 3 dalis), kurio esmė – padėti kitai draudimo sutarties šaliai įgyvendinti iš draudimo sutarties kylančias teises ir vykdyti pareigas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų kolegijos 2006 m. lapkričio 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-600/2006) ir nedėjo maksimalių pastangų draudimo sutarčiai įvykdyti, nes už pareiškėjo sumokėtą draudimo įmoką draudimo apsauga Baltarusijos teritorijoje nebuvo teikiama.

Žalos atsiradimas siejamas su tuo, kad dėl draudiko sutartinių pareigų netinkamo vykdymo pareiškėjui nebuvo išduotas tarptautinio draudimo liudijimo, įtvirtinančio draudimo apsaugos galiojimo Europos Sąjungos valstybėms narėms nepriklausančiose užsienio valstybėse (tarp jų ir Baltarusijoje) sąlygas, originalas, todėl pareiškėjas, pagrįstai tikėdamasis, kad draudiko išduota žaliosios kortelės kopija patvirtina transporto priemonės „Renault Megane“ valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sudarymą ir draudimo apsaugos Baltarusijos teritorijoje galiojimą, neturėdamas žaliosios kortelės originalo, turėjo sumokėti baudą

ir sudaryti naują draudimo sutartį.

Pareiškėjo patirtus nuostolius patvirtina tarp pareiškėjo ir Baltarusijoje veiklą vykdančios draudimo įmonės sudaryta transporto priemonės „Renault Megane“ valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartis (draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*)), galiojanti nuo 2017 m. liepos 1 d. iki 2017 m. liepos 15 d.: už nurodytu draudimo laikotarpiu teikiamą draudimo apsaugą sumokėta 17 Eur. Be to, pareiškėjo patirtus nuostolius patvirtina Lietuvos bankui pateikti 2017 m. liepos 1 d. administracinio teisės pažeidimo protokolo pagrindu dėl žaliosios kortelės originalo kelionės į Baltarusiją metu neturėjimo pareiškėjui paskirtos 230 Baltarusijos rublių baudos ir nurodytos sumos mokėjimo mokesčių (iš viso 233,45 Baltarusijos rublių) 2017 m. liepos 1 d. sumokėjimą patvirtinantys įrodymai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad iš viso pareiškėjo dėl draudiko sutartinių pareigų netinkamo vykdymo patirtus nuostolius sudaro 17 Eur ir 233,45 Baltarusijos rublio.

Kasacinio teismo praktikoje nurodoma, jog civilinė atsakomybė kyla ir esant netiesioginiam priežastiniam ryšiui, t. y. kai žala atsiranda ne tiesiogiai iš neteisėtų veiksmų, bet veiksmai yra pakankamai susiję su žalingais padariniais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. spalio 30 d. nutartis, priimta civilinėje Nr. 3K-3-537-690/2015; 2007 m. gegužės 8 d. nutartis, priimta civilinėje Nr. 3K-3-197/2007; 2007 m. lapkričio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-345/2007; 2005 m. kovo 9 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-156/2005). Nagrinėjamu atveju tarp draudiko neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos, kurios piniginei išraiška yra pareiškėjo patirti nuostoliai (17 Eur ir 233,45 Baltarusijos rublio) buvo priežastinis ryšys. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad dėl draudiko veiksmų pasireiškė visos civilinės atsakomybės sąlygos ir draudikui kyla pareiga atlyginti pareiškėjo patirtas išlaidas: 17 Eur už draudimo liudijimą Nr. 0180259 ir 233,45 Baltarusijos rublio už sumokėtą baudą, minėtos išlaidos turi būti apskaičiuotos pagal 2017 m. liepos 1 d. galiojusį Baltarusijos rublio ir euro kursą.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjo L. J. reikalavimą ir rekomenduoti draudikui atlyginti pareiškėjo patirtus 17 Eur nuostolius dėl draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*) įsigijimo ir 233,45 Baltarusijos rublių nuostolius dėl baudos už žaliosios kortelės originalo neturėjimą sumokėjimo, minėtos išlaidos turi būti apskaičiuotos pagal 2017 m. liepos 1 d. galiojusį Baltarusijos rublio ir euro kursą.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.